

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒
(กรณีองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ)

ตามที่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมีหนังสือ ที่ สกม. ๒๕๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาความว่า องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้ให้บริษัท ไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ชนะการประกวดราคาเช่าเนื้อที่โฆษณาบนรถโดยสารประจำทางตามสัญญา ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งต่อมาบริษัทไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด ได้มีหนังสือขออนุญาตติดตั้งป้ายโฆษณาพรรคการเมืองท้ายรถยนต์โดยสารประจำทางรวม ๒ พรรค คือ พรรคประชากรไทย และพรรคกิจสังคม องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงมีหนังสือแจ้งไปยังคณะกรรมการพิจารณาป้ายโฆษณาสินค้า กรมการขนส่งทางบกเพื่อตรวจสอบและได้รับแจ้งจากคณะกรรมการดังกล่าวว่าป้ายโฆษณานั้นอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมที่จะใช้โฆษณาติดตั้งท้ายรถโดยสารประจำทางได้ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงได้แจ้งให้บริษัท ไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด ดำเนินการติดตั้งป้ายโฆษณาท้ายรถยนต์โดยสารประจำทางได้ แต่ต่อมาองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพเห็นว่าการติดตั้งป้ายโฆษณาพรรคการเมืองท้ายรถยนต์โดยสารประจำทางเช่นนั้น อาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจว่าเป็นการให้ความสนับสนุนพรรคการเมืองบางพรรค จึงทำการถอดป้ายโฆษณาเหล่านั้นออกทั้งหมด เป็นเหตุให้บริษัทไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด โต้แย้งว่า การติดตั้งป้ายโฆษณานั้นเป็นการดำเนินการของบริษัท ไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด ไม่ใช่เป็นการดำเนินการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพแต่อย่างใด เพราะองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้สัมปทานเช่าไปแล้ว ประกอบกับกิจการของบริษัท ไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด เป็นกิจการของบริษัทเอกชนซึ่งให้บริการในด้านประชาสัมพันธ์ โดยมิได้ยุ่งเกี่ยวกับกิจการของพรรคการเมืองใด จึงไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒ แต่อย่างใด และขอให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพอนุญาตให้ติดตั้งป้ายโฆษณานั้นต่อไป องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงขอหารือว่า

๑. การติดตั้งป้ายโฆษณาพรรคการเมืองท้ายรถยนต์โดยสารประจำทาง จะถือว่าเป็นการดำเนินการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพหรือเป็นการดำเนินการของบริษัทไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด

๒. หากองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจะอนุญาตให้บริษัท ไทยแลนด์ยูนิเอนเทรตเดอร์ จำกัด นำป้ายโฆษณาพรรคการเมืองมาติดตั้งท้ายรถยนต์โดยสารประจำทางตามสัญญาเช่า ผู้อำนวยการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจะมีความผิดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหานี้ ประกอบกับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรรมการขนส่งทางบก) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรรมการปกครอง) และผู้แทนองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพแล้ว มีความเห็นดังนี้

สำหรับปัญหาข้อที่ ๑ นั้น โดยที่การประกวดราคาเพื่อเช่าเนื้อที่โฆษณาบนรถยนต์โดยสารประจำทางเป็นการกระทำขึ้นตามอำนาจในการดำเนินกิจการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพตามมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ พ.ศ.๒๕๑๙^๑ และในข้อ ๑ ของสัญญาเช่าเนื้อที่โฆษณาที่ทำกันไว้^๒ ก็ระบุไว้ว่า การติดตั้งป้ายโฆษณาบนรถยนต์โดยสารประจำทางจะทำได้เมื่อผู้ให้เช่าให้ความเห็นชอบแล้ว แม้การติดต่อในทางธุรกิจโฆษณาจะจัดทำโดยทางบริษัทไทยแลนด์ยูนิเอนเทรดเดอร์ จำกัด การจัดทำโฆษณาบนรถยนต์โดยสารประจำทางก็ยังเป็นกิจการที่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมีส่วนในการกระทำอยู่นั่นเอง จะถือว่าเป็นกิจการของบริษัท ไทยแลนด์ยูนิเอนเทรดเดอร์จำกัด แต่ลำพังหาได้ไม่

สำหรับปัญหาที่ ๒ นั้น มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๒๒^๓ ได้บัญญัติห้ามข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด เมื่อการจัดทำโฆษณาทำรถยนต์โดยสารประจำทางเป็นกิจการที่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมีส่วนกระทำอยู่ผู้อำนวยการองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงอาจมีความผิดตาม

^๑ มาตรา ๗ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวในมาตรา ๖ ให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมีอำนาจรวมถึง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) ทำการค้าเกี่ยวกับการโฆษณา

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ ข้อ ๑ ผู้ให้เช่ายินยอมให้เช่า และผู้เช่าตกลงเช่าเนื้อที่ภายนอกด้านหลังของรถโดยสารประจำทางทุกสายและทุกคันของผู้ให้เช่าที่มีอยู่ในระหว่างอายุสัญญานี้ ซึ่งเป็นรถที่ทางราชการรับรองให้ใช้เป็นรถโดยสารประจำทางเพื่อเดินรับส่งคนโดยสารได้แล้ว ในเนื้อที่ ๕๐ x ๑๒๐ ซม. จำนวนคันละ ๑ แผ่น ได้ตลอดอายุสัญญานี้

รูปแบบตลอดจนภาพและคำบรรยายในป้ายโฆษณาทุกป้ายจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม ป้ายโฆษณาดังกล่าวนี้นี้จะติดตั้งบนรถได้ต่อเมื่อผู้ให้เช่าให้ความเห็นชอบและผู้ให้เช่าได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาป้ายโฆษณาของกรรมการขนส่งทางบกแล้ว

ค่าใช้จ่ายใด ๆ หรือค่าธรรมเนียม (ถ้ามี) เนื่องจากการขออนุญาตติดตั้งป้ายโฆษณาจากคณะกรรมการพิจารณาป้ายโฆษณานี้ ผู้เช่ารับเป็นผู้ชำระเองทั้งสิ้น

^๓ มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา เทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลสารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการสภาตำบล ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๑๕ ดังกล่าวได้ แต่การให้ติดตั้งป้ายโฆษณาของพรรคการเมืองทำยารรถประจำทางซึ่งกระทำ
ถูกต้องตามสัญญาที่มีกับบริษัท ไทยแลนด์ยูนิเวนเทรดเดอร์ จำกัด ตามทางธุรกิจทางโฆษณา
ตามปกติ และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพก็ได้ดำเนินการให้คณะกรรมการพิจารณาป้ายโฆษณา
สินค้าของกรรมการขนส่งทางบกตรวจสอบและคณะกรรมการดังกล่าวก็ได้อนุมัติแล้ว ดังนั้นถ้า
ไม่ได้ความว่าการให้ความเห็นชอบขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้ติดตั้งป้ายโฆษณาของ
พรรคการเมืองนี้ได้กระทำโดยแต่ละพรรคการเมืองหรือผู้สมัครมีสิทธิจะโฆษณาได้ไม่เท่าเทียมกัน
หรือได้กระทำโดยลำเอียงหรือสร้างอุปสรรคให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะอันจะ
ถือได้ว่าเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายแล้ว ก็ยังไม่อาจถือได้ว่าผู้อำนวยการ
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมีความผิดตามมาตรา ๑๕

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

กรรมการร่างกฎหมายประจำ

รักษาราชการแทน รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๒